Møteinnkalling

Utvalg:	**Verneområdestyret for Trollheimen**
Møtested:	, TEAMS
Dato:	03.05.2021
Tidspunkt:	09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. xxxx. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Saker til behandling		
ST 12/2021	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste		
ST 13/2021	Valg av to til å godkjenne møteprotokoll sammen med leder		
ST 14/2021	Referat sak		
RS 15/2021	Åpent brev til Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet - interessekonflikt i Gjevilvassdalen ved inngangsporten til Trollheimen		2021/105
	Saker til behandling		
ST 15/2021	Trondhjems Turistforening - Inngjerding av drikkevannskilde ved Jøldalshytta - Trollheimen landskapsvernområde		2021/4256
ST 16/2021	Svartåmoen naturreservat - Søknad om uttak av never til vedlikehold av seterfjøstak Langlisetra, Alvstusetra - Hugo Pedersen og Jorunn Fiske Pedersen		2021/2227
ST 17/2021	Delegert sak		
DS 48/2021	Trollheimen LVO - Søknad om bygging av basestasjoner / gateaway for - Surnadal og Rindal beitelag		2021/1751
DS 49/2021	Innerdalen landskapsvernområde - søknad om utendørs fotoutstilling 2021 - Eystein Opdøl og Lars Andreas Dybvik		2021/1664
DS 50/2021	Magne Løset - Utvidelse av motorferdselsdispensasjon av 12.02.2019 - Trollheimen landskapsvernområde		2020/3503
DS 51/2021	Sporlegging til Innerdalen kombinert med annen nyttetransport - Innerdalen landskpsvernområde		2021/3189
DS 52/2021	Innerdalen landskapsvernområde - Transport av materialer og tyngre utstyr til hytte - Mattis Sveine		2021/2209
DS 53/2021	Trollheimen landskapsvernområde - gitt dispensasjon - transport av ved og tyngre utstyr - hytte ved Krokbekken - Eli Heirung		2021/3034
DS 54/2021	Norsk luftambulanse - Redningsøvelse i Innerdalen landskapsvernområde		2021/1973

DS 55/2021	Øystein Hoel - Dispensasjon for motorferdsel til hytte på Jølfjellet - Trollheimen landskapsvernområde	2021/3919
DS 56/2021	Peder Rindalsholt - Dispensasjon for motorferdsel til Liagarden - Trollheimen landskapsvernområde	2021/3962
DS 57/2021	Trollheimen landskapsvernområde - søknad om motorferdsel for utkjøring av basestasjoner, Surnadal og Rindal beitelag	2021/1751
DS 58/2021	Jon Martin Singsdal - Motorferdsel i forbindelse med byggearbeid på hytte - Innerdalen landskapsvernområde	2020/1547
DS 59/2021	Transport av utstyr og personell i forbindelse med arbeid på varmtvannssystem på Trollheimshytta - Trollheimen landskapsvernområde og Svartåmoen naturreservat	2020/3600
DS 60/2021	Tingvoll VGS - Persontransport fra Trollheimshytta - Svartåmoen naturreservat og Trollheimen landskapsvernområde	2021/4134
RS 16/2021	Trollheimen landskapsvernområde - foreløpig svar på henvendelser om ekstraordinære skadefellinger av jerv våren 2021 i rovviltregion 8	2021/105
DS 61/2021	Ole Martin Norderhaug - Motorferdsel til hytte ved Minilla - Trollheimen landskapsvernområde og Minilldalsmyrene naturreservat	2021/2650
DS 62/2021	Svartåmoen naturreservat og Trollheimen landskapsvernområde - endring av vilkår mht. periode for motorferdselen i 2021.	2020/663
DS 63/2021	Norsk Tindeklubb - Bruk av helikopter for transport av tyngre utstyr til drift av Tindeklubbens hytte i Giklingdalen - Innerdalen landskapsvernområde	2021/3042
DS 64/2021	Trollheimen landskapsvernområde - Tillegg til dispensasjon for motorferdsel med snøscooter til Øyasetra i Romådalen - Anders Ansnes Karlsen.	2021/109
	Saker til behandling	
ST 18/2021	Eventuelt	

Saker til behandling

ST 12/2021 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste

ST 13/2021 Valg av to til å godkjenne møteprotokoll sammen med leder

ST 14/2021 Referat sak

RS 15/2021 Åpent brev til Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet - interessekonflikt i Gjevilvassdalen ved inngangsporten til Trollheimen

Saker til behandling

ST 15/2021 Trondhjems Turistforening - Inngjerding av drikkevannskilde ved Jøldalshytta - Trollheimen landskapsvernområde

Arkivsaksnr: 2021/4256-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 15.04.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	15/2021	03.05.2021

Trondhjems Turistforening - Inngjerding av drikkevannskilde ved Jøldalshytta - Trollheimen landskapsvernområde

Vedlegg:

1. Søknad av 09.04.2021 fra Trondhjems Turistforening, om oppsett av gjerde rundt drikkevannskilden til Jøldalshytta.

Forvalters innstilling

Trondhjems Turistforening (TT) gis dispensasjon til å gjerde inn et område på 8x8 m omkring drikkevannskummen til Jøldalshytta ved Ondustjønna. Kartutsnitt og flyfoto under viser plassering og omtrentlig størrelse på gjerdet i forhold til vannkummen.

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i Verneforskriften for Trollheimen kap IV punkt 1.3 d).

Vilkår:
1. Gjerdet skal være småmaska (lammegjerde) med solide knuter og maksimal avstand mellom horisontale strenger på 15 cm. Gjerdets høyde skal minst være 1,20 m.
2. Gjerdet skal stå permanent og stødig.
3. Grind skal være selvlukkende.

TT viser til behov for å kvalitetssikre drikkevannet til Jøldalshytta. I en avveining mellom behov for å sikre drikkevann av god kvalitet til Jøldalshyttas drift og skade på natur og verneverdier, vurderer Verneområdestyret at tiltaket har bagatellmessig negativ effekt for verneverdiene, og vurderer at det ikke er til nevneverdig skade for vilt eller beitedyr dersom gjerdet er utformet i tråd med vilkårene, samt godt vedlikeholdt.

Klagemulighet
Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Verneområdestyret for Trollheimen.

Saksopplysninger

Trondhjems Turistforening har etter tilsyn og en del avvik knyttet til vannkvalitet fra drikkevannskilden på Jøldalshytta i 2018 ønske om å sette opp gjerde rundt *vannkommen* og det nærmeste arealet omkring denne. Tiltaket er tenkt å hindre dyr tilgang til det nærmeste området ved vannkommen, og slik hindre tilsig av vann inn som kan ha spor av colibakerier.

Sommeren 2018 ble det utført utbedringer og andre sikringstiltak for å bedre vannkvalitet og sikkerhet omkring dette i tråd med anbefalinger fra Mattilsynet, og inngjerding er et tiltak Mattilsynet anbefaler utført i tillegg for ytterligere å sikre drikkevannskvaliteten.

Kartet og flyfoto under viser plassering av drikkevannskilden til Jøldalshytta, ved Ondusvatnet. Området som vurderes nødvendig å gjerde inn er på 8 x 8 m, og er tegnet inn i flyfotoet for å visualisere størrelsen på tiltaket.

Bildet under, hentet fra søknaden viser vannkummen som er plassert ved Ondustjønna.

Forvalter har i telefonsamtale med leder i Jøldal Sameie den 13.04.2021 fått beskjed om at de er positive til tiltaket.

Naturmangfoldloven, verneforskrift og forvaltningsplan

Miljøverndepartementet har 8.2.2011 med hjemmel i Naturmangfoldloven (NML) § 62 delegert forvaltningsmyndigheten for Trollheimen og Innerdalen landskapsvernområder, samt Svartåmoen og Minilldalsmyrene naturreservater til Verneområdestyret for Trollheimen.

Verneområdestyret for Trollheimen har den 04.03.2021 delegert til forvalter mulighet for å behandle saker i tråd med verneforskriftens generelle dispensasjonsbestemmelser, forvaltningsplanens retningslinjer og etablert forvaltningspraksis.
Alle dispensasjoner skal vurderes etter NML §§ 8-12.

Formålet med vern av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på et særegent og vakkert fjellområde med skog og seterdaler, og et rikt plante- og dyreliv.

Det er et generelt forbud i verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde kap. IV punkt 1.1. mot alle inngrep som kan endre karakteren til landskapet vesentlig.

Det kan etter søknad ved bruk av punkt 1.3 d) åpnes for *Bygging og fornying av turisthytter og anlegg for friluftslivet*. Forvalter vurderer at dette punktet også kan nyttes for tiltaket her som omhandler sikring av drikkevatnet til Jøldalshytta.

Av forvaltningsplanen går det fram (kap.4.1.3 s.31 og kap 4.7.3 s. 56) at gjerder kan komme i konflikt med verneverdier og andre brukerinteresser, men at det bør imøtekommes når behovet er knyttet til beitedyr / beitebruk, gitt deres viktige rolle i å ivareta verneverdiene og kulturlandskapet. Når det i andre særskilte tilfeller gis en dispensasjon for inngjerding må arealet som gjerdes inn begrenses, slik at vegetasjonen innenfor gjerdet ikke endrer karakter fra vegetasjonen omkring. Videre framgår det at gjerder som ikke er i bruk bør fjernes.

Vurdering

TT viser til et behov for å sikre drikkevannskvaliteten til Jøldalshytta ved å gjerde inn et begrenset areal omkring vannkummen for å hindre tilsig av colibakterier fra beitedyra i området og større vilt.

Formuleringene i verneforskriften tolkes slik at et gjerde i denne saken kan gis dispensasjon. Videre tolkes også føringer i forvaltningsplanen slik at behovet kan imøtekommes, selv om formålet med gjerdet er å holde beitedyr ute. Arealet er begrenset og tiltaket vurderes å være nødvendig.

§ 8 «Kunnskapsgrunnlaget»
Kunnskapsgrunnlaget i saken er hentet fra søknad, dialog med Jøldal Sameie og føringer i forvaltningsplanen. Det er ikke gjort noen nærmere undersøkelser av hensyn til artsmangfold på arealet som gjerdes inn, da tiltaket vurderes å gjøre liten skade om gjerdet oppføres i tråd med vilkår og vedlikeholdes godt.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være tilstrekkelig i forhold til tiltakets karakter, og det vurderes ikke å være nødvendig å ta i bruk § 9 «Føre-var-prinsippet» i denne saken.

§ 10 «Økosystemtilnærming og samla belastning»
Et gjerde vil være til ulempe for vilt og beitedyr. For å redusere ulempene / skadene må gjerdet være utformet og vedlikeholdt slik at potensialet for at noen kan sette seg fast reduseres. Det bør også være jevnlig tilsyn i beitesesongen når det er sau / geit i området. For vilt og rein som nytter området i en større del av året er det viktig at gjerdet er solid og synlig.

I det føringene i forvaltningsplanen er strenge og det kun i særskilte tilfeller kan imøtekommes inngjerding av mindre areal, vurderes en tillatelse i denne saken ikke å medføre en belastning på verneverdiene. Presedensvirkningen vil heller ikke gi mange flere tiltak av samme karakter i det det kun er et fåtall betjente hytter eller bedrifter som skal oppfylle næringsmiddel / Mattilsynets krav til drikkevannskvalitet.

§§ 11 og 12 vurderes ikke å være relevante i saken.

SØKNAD OM NYTT GJERDE VED VANNKILDEN TIL JØLDALSHYTTA

Jøldalshytta er en av de tre betjent hyttene som Trondhjems Turistforening eier og driver i Trollheimen. Hytta er bygd i 1917, og ligger mellom Jølvatnet og Jelsetra. Eiendommen er på ca. 8500 m2, og er eid av Trondhjems Turistforening. Hytta har 92 senger i betjent sesong, og 32 senger i sjølbetjent sesong. Det er 4 - 5000 overnattinger i året på anlegget.

Nærmeste nabo er Jelsetra. Her driver gårdene Grindalsjelan og Stigen med setring, og de driver Grindal ysteri som produserer rømme og ulike oster av ku- og geitemelk på setra i sommermånedene.

Vannet som brukes på Jøldalshytta i betjent sesong, kommer fra en kum som er gravd ned ved bredden av Ondustjønna 550 meter sør sørøst for hytta. Denne vannkilden leverer også drikkevannet til Jelsetra og ysteriet der. Under den tørre og varme sommeren i 2018 var vi til tider plaga av dårlig vannkvalitet med for mange koliforme bakterier i vannet (E. coli-bakterier, tarmbakterier). Dette er bakterier som kan føre til forgiftning og dårlig mage hos de som drikker vannet, og dette kan føre til store negative konsekvenser for hyttedrifta. Vi fikk rensa kummen i august 2018, og tetta sprekker og hull med betong. Så bygde vi nytt lokk over kummen. (Se vedlagt Avviksrapport skrevet av TT i 2018 for detaljer).

I ettertid har mattilsynet anbefalt oss å gjerde inn området rundt vannkummen for å unngå at husdyr og ville dyr gjør fra seg rett ved kummen.

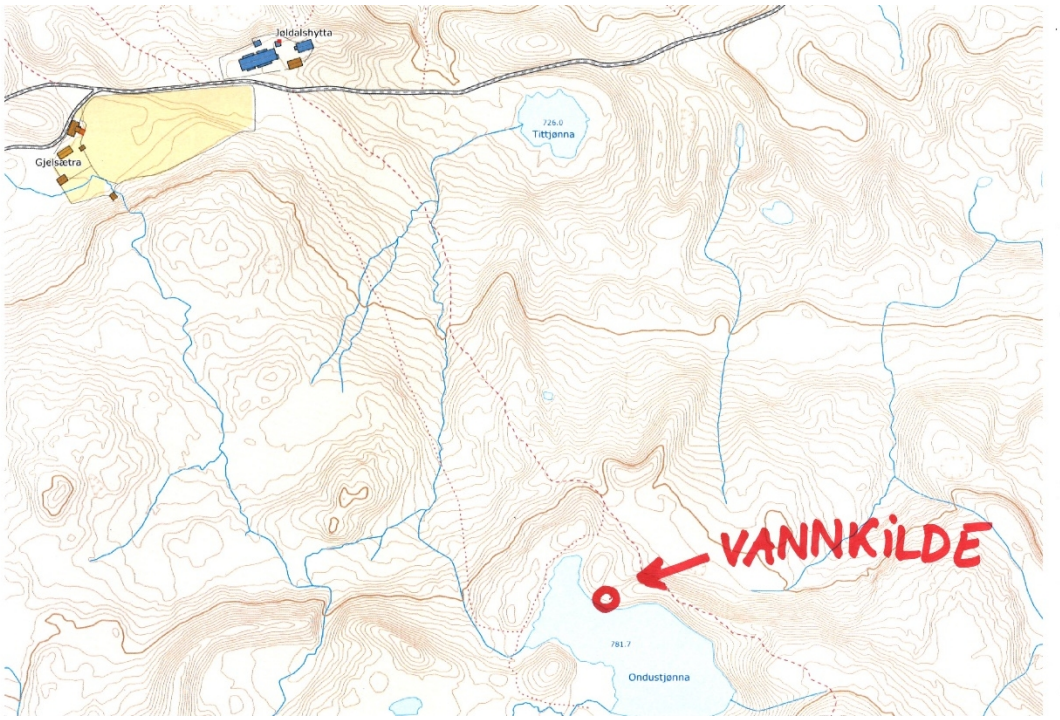

Kart som viser Jøldalshytta øverst, og plassering kummen som ligger på bredden av Ondustjønna.

Kummen ved bredden av Ondustjønna med gammelt og utett lokk i august 2018.

Det nye lokket på plass over kummen 23. august 2018. Foto: Eskil Følstad, TT

TT vil derfor søke om å få sette opp et nettinggjerde på 8 x 8 meter rundt vannkummen ved Ondustjønna, samt å sette opp skilt på gjerdet som opplyser om at dette er en drikkevannskilde. Gjerdet vil bli satt opp slik at det går 1 meter nedenfor kummen, og 6 meter ovenfor kummen, og 3,5 meter ut til hver side.

Flyfoto over Ondustjønna med inntegna vannkilde og ønska gjerde rundt denne.

Dersom vi får tillatelse til tiltaket, er planen å sette opp gjerdet i løpet av sommeren 2021.

Trondheim 9. 4. 2021

Eskil Følstad
Bygg- og vedlikeholdsansvarlig i TT

Trondhjems Turistforening

Sandgata 30 - 7012 Trondheim - www.tt.no
Tlf: 992 35 377, E-post: eskil.folstad@dnt.no

AVVIKSRAPPORT VANNFORSYNING – PÅVISNING AV KOLIFORME BAKTERIER OG E.COLI

30.07.18

1. Vannprøve innlevert (3 timer gammel) fra tappepunkt 1 på kjøkken.

31.07.18

1. Varsel fra Analysesentret Trondheim Kommune om påvisning av koliforme bakterier og E.coli.
2. Tiltak iverksatt mandag ettermiddag/kveld
   2.1. Betjening varslet umiddelbart.
   2.2. Koking av alt vann – fosskoking i min. 1 min.
   2.3. Merking av tappepunkter for gjester med «Ikke drikkevann – Not drinking water».
   2.4. Muntlig informasjon gitt til gjester i matsal under middag og frokost.
   2.5. Vannmugger fremsatt for fylling av drikkeflasker.
3. Ny vannprøve – samme tappepunkt på kjøkken – tatt på ettermiddag og levert neste morgen.

01.08.18

1. Tiltak opprettholdt i påvente av ny analyse.
2. Mattilsynet ved Erik Wahl, Trondheim, varslet og informert om iverksatte tiltak. Varslet videre til John Arve Aune, Støren.

02.08.18

1. Mottatt svar på reprøven fra samme tappepunkt. Ingen påvisning av koliforme bakterier og E.coli. Kopi av begge analysesvar sendt til Wahl og Aune.
2. I telefonsamtale med Aune ble det besluttet å avvente opphevelse av tiltak til ny prøve var analysert.
3. Ny prøve innlevert.

03.08.18

1. Mottatt positivt svar med påvisning av koliforme bakterier og E.coli. Tiltak opprettholdes.
2. Kopi av analyse sendt til Aune og Wahl
3. Foretatt rensk/fjerning av mudder ved sandfilter, og tar nye prøver over helga når vannet har normalisert seg/ klarnet opp.
4. Drikkevann (1100 ltr) fra Rennebu Kommune bragt til hytta og gjort tilgjengelig for gjester. Dunker med tappekran merket drikkevann satt ut.

04.08.2018

1. Oppfølging med opprensking, fjerning og planering av masse rundt inntakskum.
2. Kloring av kum i.h.t. oppskrift fra Røde Kors for desinfeksjon av drikkevann – 4 dråper 1% klorblanding pr liter vann. Ca 1300 liter vann i inntakskum når kloroppløsning ble helt i vannet kl 13:40. Blandet godt. Klart og fint vann i kummen og nesten full kum. Langt bedre tilsig etter opprensking av mudder. Hovedkran på hytta ble avstengt før kloring ble iverksatt. Hovedkran åpnet igjen kl 15:00. Tappet vann via alle kraner for å forsøke å unngå «lommer» der urent vann kan bli stående.
3. Planlegger å følge opp med ytterligere en klorbehandling den 5.
4. Alle tiltak opprettholdes. Drikkevann = tilkjørt vann. Bruker også tilkjørt vann til matlaging inntil kloringen har blitt vannet tilstrekkelig ut.

05.08.2018

1. Ny runde med 1% kloroppløsning i inntakskum. Lite forbruk av vann i ca tre timer etter behandling. Deretter normalt vannforbruk til alt annet enn drikke- og matlaging. Kun tilkjørt vann til drikke- og matlaging. Alle tappepunkter på hytte er brukt for å forsøke å unngå lommer med infisert vann.
2. Alle tiltak opprettholdes.

06.08.2018

1. To nye vannprøver tatt for oppfølging og analyse av koliforme bakterier og E.coli – en prøve fra TP2 på kjøkken og en prøve fra utvendig TP på uthus.
2. Alle iverksatte tiltak opprettholdes.
3. Anbud innhentes fra ulike leverandører for montering av vannrenseanlegg – UV + div. forfiltrer.

07.08.2018

1. Prøvesvar foreligger – positivt på begge med påvisning av både koliforme og E.coli
2. Alle tiltak opprettholdes.
3. Planlegger utbedringer av inntakskum
4. Vurdering av tilbud på vannrenseanlegg

08.08.2018

1. Ingen nye prøver.
2. Avventer svar fra flere leverandører
3. Alle tiltak opprettholdes

09.08.2018

1. Svar fra ytterligere en leverandør. Venter på svar fra flere
2. Alle tiltak opprettholdes

12.08.2018

Ny vannprøve tatt og sendt inn.

17.08.2018

1. Nytt prøvesvar foreligger – positivt med påvisning av både koliforme og E.coli-bakterier
2. Alle tiltak opprettholdes.

22.08.2018

1. Tetting av topp av kum for å hindre innsig utefra.
2. Gravd vekk masse rundt kummen og drenert for å hindre tilsig av overvann samt for å gi plass til nytt tak over kummen.

23.08.2108

1. Tømt kummen med pumpe. Gravd ut masse i bunn av kum (se bilde 1) Kummen vasket og skrubbet innvendig med klor (se bilde 2) . Filter skrudd av renset og kokt.
2. Nytt og tett tak påsatt kummen. Fastskrudd lokk for å hindre atkomst av uvedkommende (se bilde 3)
3. Alt av siler på alle tappepunkter på hytta blåst rene og kokt. Påsatt sent på kvelden etter lang tapping og stort forbruk av vann.

26.08.2018

1. Ny vannprøve tatt fra TP1 på kjøkken og levert neste morgen for analyse.

27.08.2018

1. Silfilter og UV-filter bestilt fra Alsell. Kjemiske analyser av vannet utført av leverandør var gode, og UV-filtrering anses som godt egnet.

28.08.2018

1. Fortsatt påvist koliforme bakterier og E-coli. Tiltak opprettholdes

31.08.2018

1. Installert renseanlegg – silfileter og UV – levert fra Alsell og montert av GK-rør (se bilde 4)
2. Demontert siler i tappekraner fra alle tappepunkter der slike finnes og kokt alle. Skiftet ut gamle/tette med nye siler.

03.09.2018

1. Tatt ny vannprøve fra kjøkken TP1 like etter kl 17 og levert inn neste morgen.

04.09.2018

1. Telefon med prøvesvar for TP1 kjøkken fra Analysesenteret – ingen påvisning av koliforme bakterier og E-Coli. Resultat for kimtall ikke klart før på torsdag morgen den 6.9.
2. Ny prøve tatt fra kjøkken – TP3 – og levert inn til Analysesenteret.

05.09.2018

1. Telefon med prøvesvar fra TP3 kjøkken fra Analysesenteret – ingen påvisning av koliforme bakterier og E-Coli. Resultat for kimtall ikke klart.
2. Tiltak oppheves etter at de to siste prøvene var rene.

Videre tiltak som vil bli iverksatt:

1. Området rundt inntakskummen vil bli gjerdet inn for å holde husdyr på avstand – høsten 2018 eller senest før sesongstart sommer 2019
2. Skilt om drikkevannskilde vil bli satt opp. Senest før sesongstart sommer 2019
3. Gjennomspyling/rensing av tilførselsslange fra kilden til hytta – etter endt sommersesong høsten 2018, eller senest før sesongstart sommer 2019.

1 Utgravd masse rundt kummen og tettet hull/spekker

2 Gravd ut masse i bunn, og vasket/skrubbet kummen innvendig med kloroppløsning.

3 Tett lokk påsatt og skrudd fast

4 Ferdig installert silfilter og UV-filter

Fra: Eskil Følstad[eskil.folstad@dnt.no]
Sendt: 09.04.2021 14:59:02
Til: Moen, Hege Sæther
Kopi: Jøldalshytta; Grindal Ysteri; cpe-brun@online.no; Frode Støre Bergrem
Tittel: Søknad om gjerde rundt drikkevannskilde på Jøldalshytta

---

Vedlagt ligger søknad, avviksrapport og tilsynsrapport fra mattilsynet (se anbefaling om inngjerding side 3 i tilsynsrapporten).

Med vennlig hilsen

Eskil Følstad
Bygg- og vedlikeholdsansvarlig i TT

Sandgata 30 - 7012 Trondheim - www.tt.no
Tlf: 992 35 377, E-post: eskil.folstad@dnt.no

Trondhjems Turistforening
Sandgt. 30
7012 Trondheim

Deres ref:
Vår ref: 2018/189771
Dato: 30. august 2018
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

Tilsynsrapport med veiledning om tiltak i forbindelse med forurensning av drikkevannskilde

Vi viser til inspeksjonen hos Trondhjems Turistforening 15. august 2018.

Inspeksjonen ble utført av seniorinspektør Merete Valseth. Stedfortreder leder Kristine Bangstad Fredriksen og kokk Lars Magnar Skogheim var til stede under inspeksjonen.

Tilsynet omfattet

- Jøldalshytta - vannforsyningssystem
- Jøldalshytta - kjøkken/matservering

Oppsummering av inspeksjonen
Dere har nå etablert et greit internkontroll og HACCP-system for kjøkkenet. Ved gjennomgang av systemet ble det imidlertid observert at kun daglig leder hadde lest dette. Ved tilsynet ble det også avdekket at ansatte ikke var kjent med beskrevne rutiner. Dere må sørge for at alle ansatte som arbeider på kjøkkenet har fått opplæring i gjeldende rutiner som er beskrevet i internkontroll-/HACCP-systemet. Vi minner om at det skal være samsvar mellom rutiner beskrevet i internkontroll/HACCP og praksis i virksomheten.

På bordet i pauserommet lå det en generell veileder i hvordan en kan etablere internkontroll og HACCP som ansatte kan lese i. Vi anbefaler at dere bytter ut denne med det internkontroll-/HACCP-systemet som er utarbeidet for Jøldalshytta, slik at ansatte kan lese og sette seg inn i rutinene og også kan bruke dette som oppslagsverk.

Det var ellers bra orden og renhold, all mat var merket og sporbar. Dere har nå et nedkjølings-/innfrysingsskap på kjøkkenet som gjør at disse arbeidsoperasjonene raskere enn tidligere.

Det ble ved tilsynet også gjennomført tilsyn med vannkilden. Se mer om dette under veiledning.

Veiledning
Dere har selv ansvar for å følge det regelverket som gjelder for virksomheten deres. Mattilsynet plikter likevel å gi dere veiledning i regelverket dersom vi mener det er behov for det, eller dersom

Mattilsynet
Region Midt

Saksbehandler: Merete Valseth
Tlf: 22 40 00 00 / 22778691
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

www.mattilsynet.no

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

dere har konkrete spørsmål knyttet til regelverket (jf. § 11 i forvaltningsloven). På bakgrunn av veiledningsplikten gir vi her følgende veiledning:

FOR 2016-12-22 nr 1868: Forskrift 22. des. 2016 nr. 1868 om vannforsyning og drikkevann § 12 (Drikkevannsforskriften § 12).
I forbindelse med at dere har fått påvist koliforme bakterier og E.coli i drikkevannet ble det gjennomført et tilsyn av drikkevannskilden som ligger like ved Ondustjørna i området overfor Jøldalshytta. Det ble observert flere sauer som gikk like i nærheten av Ondustjørna.

Kilden er en grunnvannsbrønn der brønnen består av kumringer av betong med betonglokk oppå. Brønnen ligger i nedre del av en helling av sand/grus. Det ble observert at dere har gravd unna litt masse rundt den øverste kumringen, slik at det fra bakkenivå og til øverste del av kumringen var ca. 10- 12 cm.

Det var både på yttersiden på øverste kumring, oppå kanten av kumringen, samt på kumlokket tydelige spor etter sand/grus. Det lå også noe sand/grus på selve kanten av kumringen og også nedi bunnen på brønnen. Kanten på den øverste kumringen var også ødelagt enkelte steder, dvs. deler av kanten manglet. Det er stor sannsynlighet for at det på grunn av dette har rent forurenset vann i kummen.

Det ble inni brønnen observert at det var et par hull i kumringene, der det var tydelige brune spor nedover kumringen som viste at det hadde rent noe fra hullene og nedi brønnen. Det var også et rør som stakk ut av et noe større hull i en av kumringene. Det er også en sannsynlighet for at det har rent forurenset vann ned i kummen via disse hullene/røret.

Dere har skrevet en avviksrapport, der dere beskriver hvilke tiltak som er utført og når de er utført.

Dere har tatt ut flere vannprøver og analyseresultatene viser følgende ved analyse for E.coli:
2. juli - 0
30. juli - 2 (kjøkken)
1.aug. - 2 (kjøkken)
2. aug. - 2 (brønn)
6.aug. - 48 (uthus) og 41 (kjøkken).

Det ble 4. og 5. august gjennomført kloring (1% kloroppløsning) i inntakskum. På tross av dette var prøvene uttatt 6. august dårligere enn før kloring.
Det ble ved tilsynet opplyst at dere opprettholder alle tiltak, som omfatter koking av alt vann (fosskoking i min 1. minutt) før bruk, merking av alle tappepunkter for gjester om at det ikke er drikkevann, samt muntlig opplysning til gjester i matsalen ved frokost og middag.

Det ble i tillegg opplyst at det skal monteres UV-anlegg med diverse forfiltrering. Leverandør ble opplyst å være Ahlsell.

Det er positivt at dere tar tak i dette, forsøker å finne årsak, samt iverksetter tiltak for å sikre tilfredsstillende drikkevannskvalitet. På bakgrunn av tilsynet anbefaler vi i tillegg til rengjøring av inntakskum og montering av UV at dere iverksetter følgende tiltak;
1. Det bør på brønnen settes på ekstra kumring slik at eventuelt overflatevann ikke kommer inn i kummen.

2. Det bør sørges for pakning mellom nåværende øverste kumring og den som settes oppå (dette pga ødelagt kant). Evt. må den eksisterende øverste ringen byttes ut slik at det blir tette overganger mellom kumringene.
3. Det anbefales videre at alle siler i kraner ol. tas av og rengjøres.
4. Dere bør sørge for å etablere en avskjerming for vann som renner nedover mot brønnen.
5. Det bør vurderes inngjerding av kummen. Gjerdet må da plasseres tilstrekkelig langt fra brønnen slik at forurensninger fra tilsigsområdet ikke kommer inn i brønnen.
6. Som en del av internkontrollen bør dere etablere rutiner for jevnlig kontroll med drikkevannskilden.

Se regelverk og rettigheter.

Med hilsen

Merete Valseth
seniorinspektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.

Vedlegg:
Regelverk og rettigheter

Regelverk og rettigheter

Mattilsynet kan føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak

Mattilsynet har hjemmel til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak i matloven § 23.

Du har rett til å få veiledning om regelverket og saksbehandlingen

Du har rett til å få veiledning om regelverket og saksbehandlingen. Dette betyr at du kan kreve å få vite hvilket regelverk som gjelder, hvor du finner regelverket og hvordan dette regelverket skal forstås. Du har også rett til å få vite hvordan saken din behandles og hvilke rettigheter du har i den sammenheng. Men vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan du skal oppfylle regelverket. Plikten til å veilede følger av forvaltningsloven § 11.

Du har rett til å se saksdokumentene

Du har også rett til å få innsyn i saksdokumentene. Innsynsretten følger av forvaltningsloven §§ 18 - 21.

Vi har vurdert saken etter dette regelverket

- FOR 1994-12-15 nr 1187: Forskrift 15. des. 1994 nr. 1187 om internkontroll for å oppfylle næringsmiddellovgivningen (internkontrollforskriften for næringsmidler)
- FOR 2016-12-22 nr 1868: Forskrift 22. des. 2016 nr. 1868 om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)
- FOR 2008-12-22 nr 1623: Forskrift 22. des. 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene (næringsmiddelhygieneforskriften)

Arkivsaksnr: 2021/2227-0
Saksbehandler: Roar Pettersen
Dato: 02.03.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	16/2021	03.05.2021

Svartåmoen naturreservat - Søknad om uttak av never, tømmer og torv til vedlikehold av tak på seterfjøs og høyløe på gnr/bnr 16/20,27 Langlisetra/Alvstusetra i Surnadal kommune

Vedlegg

1 *Svartåmoen naturreservat - søknad om uttak av never til vedlikehold av seterfjøstak – Alvstusetra/ Langlisetra - Hugo Pedersen og Jorunn Fiske Pedersen*
2 *Svartåmoen naturreservat – tillegg til søknad om restaurering av tak Alvstusetra, Leivdal, T. 2020. rapport Alvstusetra Folddalen gnr/bnr 16/20, Nordmøre museum, Geitbåtmuseet avd. Husasnotra*
3 *Svartåmoen naturreservat - tilleggsinformasjon til søknad om restaurering av seterfjøstak Alvstusetra*

Forvalters innstilling

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gir verneområdestyret for Trollheimen matrikkelhaver til gnr/bnr 16/20,27 Alvstusetra/Langlisetra **ikke** dispensasjon for uttak av **never** i Svartåmoen naturreservat for restaurering av taket på seterfjøs og høyløa på setra. Tiltaket vurderes å være i strid med verneformålet for Svartåmoen naturreservat. Det foreligger alternative tilganger på never utenfor naturreservatet.

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gir verneområdestyret for Trollheimen matrikkelhaver til gnr/bnr 16/20,27 Alvstusetra/Langlisetra dispensasjon for uttak av **torv** i Svartåmoen naturreservat for restaurering av tak på seterfjøs og høyløa på setra.

Verneområdestyret vurderer at tiltaket ikke vil ha slikt omfang at det vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller være i strid med verneformålet forutsatt at følgende vilkår følges:

1. Den altoverveiende største delen av det gamle torvtaket på seterfjøset og høyløa blir gjenbrukt.
2. Uttaket av torv til komplettering av det gamle torvtaket tas ut på den allerede kultiverte naturbeitemarka på setervollen til Alvstusetra/Langlisetra.

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gir verneområdestyret for Trollheimen matrikkelhaver til gnr/bnr 16/20,27 Alvstusetra/Langlisetra **ikke** dispensasjon for uttak av **furu** i Svartåmoen naturreservat for restaurering av tak på seterfjøs og høyløa på setra. Tiltaket vurderes å være i strid med verneformålet for Svartåmoen naturreservat. Det foreligger alternative tilganger på tømmer og materialer utenfor naturreservatet. *--- slutt på innstilling ---*

Saksopplysninger

Søknaden

Søknad av 16.02.2021 om uttak av byggematerialer for restaurering av seterfjøset dvs. fjøs + høyløe) på Alvstusetra/Langlisetra. Søknaden er supplert:

- 15.04.21 med tilstand og tiltaksrapport for seterfjøset, jf. Stiftelsen Nordmøre museum, Geitbåtmuseet avd. Husasnotra v/Torgeir Leivdal.
- 21.04.21 med opplysninger om planen for torvtaket og kvantum for tømmerbehovet.

- Det er søkt om uttak av Tømmer, (b) Never og (c) Torv i Svartåmoen naturreservat.
- Det er søkt om uttak av 3 – 4 furutrær i Svartåmoen naturreservat. Det er allerede felt tilsvarende ved Stuggubekken i Trollheimen LVO og materialene av disse er fraktet inn til setra.
- Iht. rapporten fra Nordmøre museum er det et strakstiltak om å «*Legge ny nevertekking på begge tak seinsommar /haust 2021*».
- Uttaket av torv er ikke kvantifisert. Det er mål om gjenbruk av så mye som mulig av den eksisterende torva på taket.
- Det er søkt om uttak på søkers eiendom og så nært seterhusa som mulig.
- Det er vist til at Nordmøre museum v/Torgeir Leivdal i stiftelsen Geitbåtmuseet Husasnotra skal samvirke i arbeidet.
- Arbeidet er tenkt utført sensommeren/høsten 2021.

Opprinneleg bygningskropp gjekk fram hit.
Mål på dagens bygning:
Lengde langside fjøs: 7.4m + Høyløe 5.10 = Totalt 12,5m
Breidde: 4.90

Tiltak i vedlegg til søknaden, jf. Leivdal, T. 2020. rapport Alvstusetra Folddalen gnr/bnr 16/20, Nordmøre museum, Geitbåtmuseet avd. Husasnotra.

Strakstiltak:
Midlertidig sikring av fjøstaket er gjort. Tekking og utbetring av begge taka må gjennomførast så snart som mogleg.

-Uttak av skog til restaureringa i samarbeid med eigar. Vinter 2021.
-Uttak av never sommaren 2021.
-Torvtaking må skje i nærleiken av setra. Ein må vurdere om noko av torva kan brukast opp att.
-Handsaging av trobord ca 10 stk.
-Lage nye torhaldskrokar i einer eller smidde.
-Legge ny nevertekking på begge tak seinsommar/haust 2021

På sikt:
Rekonstruere dei manglande bygga og sette dei i samanheng med ny planlagt aktivitet på setra for komande generasjonar.

Hjemmel

Naturmangfoldloven (NML) og verneforskrift

Forskrift om Svartåmoen naturreservat
Forskriften har som **formål** *«å sikre eit skogområde med alt naturleg plante- og dyreliv. Av spesielle kvalitetar kan nemnast at området er eit lite rørt furuskogområde på grusavsetjingar som er typisk for regionen»,* jf. Kap. III.

Av forskriftens kap. IV pkt. 1. framgår det at «*Vegetasjon, medrekna daude buskar og tre, er freda mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter eller plantedelar frå reservatet*».

I henhold til kap. V pkt. 6 er «*Reglane i kap. IV ikkje til hinder for vedlikehald av anlegg som er i bruk på fredingstidspunktet*».

I henhold til kap. VIII «*kan forvaltningsstyresmakta gjere unntak frå forskrifta når formålet for fredinga krev det, og dessutan for vitskaplege undersøkingar, arbeid som er særleg viktig for samfunnet og i spesielle tilfelle dersom det ikkje strir mot formålet med fredinga*.». Søknaden må da vurderes i henhold til bestemmelsene i NML § 48. «*(dispensasjon fra vernevedtak) Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».*

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretakelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.»

Forvaltningsplanen for verneområdene i Trollheimen
Forvaltningsplanen har følgende relevante mål, retningslinjer og tiltak i den aktuelle saken:
Kap. 4.1.2. Mål

- *«Bevare de aktive setrene i Trollheimen – synliggjøre muligheten for flere til å starte opp med setring.»*

Kap. 4.1.4. Tiltak

- *«For å ivareta kulturlandskapet i seterdalene er det viktig å legge til rette for at det fortsatt kan drives tradisjonelt jordbruk / beitebruk i Trollheimen»*

Kap. 4.1.3. 5. avsnitt, 5. avsnitt. Retningslinjer for forvaltningen

- *«Det er viktig at setre, høyløer og annen seterbebyggelse tas vare på som en del av kulturlandskapet. Restaurering må skje etter tradisjonell byggeskikk, bygningene skal holdes ubehandlet eller gis en mørk farge, taket skal være mørkt eller av torv.*
  Videre er det viktig at bygningene beholdes i sin opprinnelige bruksform».

Kap. 4.1.4. Tiltak

- *«For å ivareta kulturlandskapet i seterdalene er det viktig å legge til rette for at det fortsatt kan drives tradisjonelt jordbruk / beitebruk i Trollheimen».*

Kap. 4.7.3, 13. avsnitt.

- *«Torv skal være tatt i området for å unngå spredning av fremmede plantearter»*

Delegering
Miljøverndepartementet har 8.02.2011 i medhold av Naturmangfoldloven (NML) § 62 og 15.01.21 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene i Trollheimen herunder Svartåmoen til Verneområdestyret for Trollheimen. Verneområdestyret for Trollheimen har videre i møte 4.03.20 delegert til verneområdeforvalterne myndighet til å behandle saker i henhold til med verneforskriftenes generelle dispensasjonsbestemmelser, forvaltningsplanens retningslinjer og etablert forvaltningspraksis, jf. VOS sak 6/2020.

Vurdering

Bakgrunn

Neverflekking. Kilde: Ryfylkemuseet.

Neverflekking
Tidsrom for neverflekking er etter at løvet er utvokst på bjørka dvs. omkring jonsok og 4-5 uker framover avhengig av beliggenhet. I fjellet kan tidsrommet vare fram til medio august.

Bjørka tar lite skade av inngrepet hvis bastlaget under neveren ikke blir skadet under flekkingen. Flekkingen setter tilveksten noe tilbake en periode. Et flekket tre vil få et arr, i form av nydannet svart bark som beskytter sårflaten. Denne svarte nye neveren kan også flekkes og da etter 7 - 8 år. Den svarte neveren er tykkere og stivere enn førstegangsproduktet og har mer begrenset bruksområde tradisjonelt, jf. Uppstad, T., 1990. Taktekkjing med never og torv samt Fjågesund. H.T., 2016. Nevertekking på Nordmøre – Tradisjonelt bygghandverk, NTNU.

Takflata på seterfjøset og høyløa er til saman på ca. 90 m^2. Ved klassisk nevertekking legges neveren systematisk i 3 lag. Behovet for never er derfor i størrelsesorden mellom 250 og 300 m^2 på det aktuelle taket om hele taket skal nevertekkes.

Summen av arealet på neverflakene som kan flekkes formålstjenlig pr tre varierer betydelig. Summen pr tre vil neppe kunne komme over en kvadratmeter i gjennomsnitt i Svartåmoen nasjonalpark da skogen i området verken er naturlig langstammet, med lite grenverk eller kultivert med formål om senere flekking. Antallet trær som må flekkes for å få tilstrekkelig antall

kvadratmeter vil således være i størrelsesorden med antall kvadratmeter never som behøves til nevertekkingen.

Torvtaket *på nordsida av fjøset, rapport Alvstusetra 2020 , Nordmøre museum, Husasnotra*

Torvtaket *på nordsida av høyløa, rapport Alvstusetra 2020 , Nordmøre museum, Husasnotra*

Torvtaket *på sørsida av høyløa, rapport Alvstusetra 2020 , Nordmøre museum, Husasnotra*

Torvtaket *på sørsida av fjøset, rapport Alvstusetra 2020 , Nordmøre museum, Husasnotra*

Naturmangfoldloven (NML), verneforskrift og forvaltningsplan

Søknaden vurderes i henhold til bestemmelsene i NML § 48 da det for de omsøkte tiltakene ikke foreligger direkte hjemmel for unntak fra vernebestemmelsen i verneforskriften for Svartåmoen naturreservat.

NML § 48 «dispensasjon fra vernevedtak»

NML § 48 1. avsnitt åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt.

Det følger imidlertid ikke av dette at dispensasjon skal gis om vilkårene er oppfylt.
Skjønn og instrukser fra overordnet myndighet spiller inn. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket. Bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Alle dispensasjoner må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i §§ 8 – 12, jf. § 7. I utgangspunktet er slik vurdering kun nødvendig om en ønsker å gi dispensasjon.

Skjøtselsplan
Seterstølen er omfattet av skjøtselsplan for Langlisetra/Alvstusetra gnr/bnr 16/20,27 i Surnadal kommune. Stølen er inngjerdet i en prøveperiode og skal slås årlig på ettersommeren.

Never
Det omsøkte neveruttaket vurderes å ha slikt omfang og konsekvens at det både vil påvirke verneverdiene nevneverdig og være i strid med verneformålet i Svartåmoen naturreservat, jf. kap. III: «***Formålet med fredinga er å sikre eit skogområde med alt naturleg plante- og dyreliv***. *Av spesielle kvalitetar kan nemnast at området er eit lite rørt furuskogområde på grusavsetjingar som er typisk for regionen.»* På det grunnlaget har verneforskriften 7 regler hvorav nr 1 første og andre ledd har relevans i den aktuelle saken: «*Vegetasjon, medrekna daude buskar og tre, er freda mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter eller* ***plantedelar*** *frå reservatet.»* Plantedeler omfatter et bredt spekter herunder også never fra bjørka.

Tømmer
Det omsøkte tømmeruttaket vurderes å være i strid med verneformålet i Svartåmoen naturreservat, jf. kap. III: «***Formålet med fredinga er å sikre eit skogområde med alt naturleg plante- og dyreliv***. *Av spesielle kvalitetar kan nemnast at området er eit lite rørt furuskogområde på grusavsetjingar som er typisk for regionen».*
Det foreligger heller ikke *«sikkerhetshensyn eller hensyn til vesentlige samfunnsinteresser som gjør det nødvendig»* med dispensasjon for omsøkte uttak. Det finnes også alternativer for uttak på områder som ligger utenfor naturreservatet. Av disse alternativene er potensielle områder også på søkers eiendom, jf. allerede foretatte uttak og inntransport fra gnr/bnr 16/20 ved Stuggubekken i Trollheimen LVO.

Det er tidligere gitt dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 på den aktuelle seterstølen for mellom annet felling av 2 furutrær. Det som ledd i forsøket på restaurering av den tidligere slåttemarka på stølen i henhold til skjøtselsplan for Alvstusetra/Langlisetra, jf. verneområdestyresak 9/2014 og Skjøtselsplan for Alvstusetra, Bioforsk Rapport Vol. 8 NR. 175, 2013. «*I tillegg ønsker de å fjerne to enkelttrær av furu som skygger for stølen og seterbygningene. De vil i løpet av noen år ha behov for å skifte noen tømmerstokker på seterfjøset*

kan eventuelt nytte trærne til dette dersom det gis tillatelse til felling», jf. saksframlegget. 3 furutrær ble felt jf. bilder fra fellingsstedet høsten 2018.

19.10.2018

En tillatelse til ytterligere felling av furu i Svartåmoen naturreservat vil isolert sett ikke påvirke verneformålet og verneverdiene betydelig. Men en dispensasjon vil bidra til å etablere en presedens for forvaltningen av verneområdet. Det vil åpne for endringer innenfor verneområdet som på sikt vil kunne føre til en nevneverdig påvirkning av verneverdiene.

Torv

Uttaket av torv vurderes å kunne unngå å komme i strid med verneformålet og påvirke verneverdiene nevneverdig. Søknaden behandles følgelig i henhold til bestemmelsene i NML §§ 8 – 12 med hensyn eventuell dispensasjon og vilkår.

NML § 8 «Kunnskapsgrunnlaget»

Kunnskapsgrunnlaget i denne saken er hentet fra, Naturbase, Artskart, sensitive Artsdata, Artsobservasjoner, søknaden, Miljøvedtaksregisteret samt retningslinjer gitt i forvaltningsplanen for verneområdene i Trollheimen.

Rødlistede arter, sårbare sensitive arter, ansvarsarter og nasjonalt forvaltningsprioriterte arter.
Det er ikke registrert sensitive sårbare, rødlistede arter, ansvarsarter eller arter av stor forvaltningsinteresse i eller ved den aktuelle seterstølen for torvuttak, jf. *Mork, K. et. al. 2018.*

Buffersoner for sårbare arter av fugl, Multiconsult dokumentkode. 10202416-RIM-RAP-0001 (oppdrag fra Statnett).

Det er registrert 2 arter av særlig stor forvaltningsinteresse henholdsvis tyrihjelm og fjelltistel, jf. Naturbase. Begge disse artene er noe kalk- og næringskrevende og har derfor begrenset forekomst på/ved den dominerende naturtypen på stølen med naturtype «Naturbeitemark» 100 % (D04) med utformingen «Frisk fattigeng» 40 % (D0404) og «Sølvbunkeeng» 60 %. (D0403), jf. skjøtselsplanen.. Forekomsten er derfor avgrenset til mindre arealer med noe bedre næringsgrunnlag enn det altoverveiende arealet på stølen. Uttak av torv med aktuelt omfang på stølen vurderes således ikke å kunne medføre nevneverdig effekt på verneverdiene.

I henhold til vegetasjonskartleggingen fra skjøtselsplanarbeidet har stølen relativt lite artsmangfold. Skjøtselen har mål om å få restaurert området fra naturbeitemark til den opprinnelige naturtypen slåttemark med et vesentlig større artsmangfold. Slike naturbeitemarker under gjengroing fra tidligere slåttemark har vanligvis frøbanker av arter fra tida som slåttemark. I grasdekte områder er det flere faktorer som gjør at disse frøene ikke spirer og/eller makter å trenge gjennom vegetasjonslaget grasdekte områder gir. Uttak av noe torv vil kunne ha positivt bidrag på artsmangfoldet iht. målet med skjøtselsplanen da det vil eksponere frøbanken for spirefremmende faktorer og fjerne de spirehemmende stoffer fra enkelte gressarter.

Naturbeitemarka sett mot sørøst, jf. skjøtselsplanen

Det foreligger ikke dekkende kartlegging av artsmangfold på/ved det aktuelle området, men vegetasjonskartleggingen gjort i skjøtselsplanarbeidet gjør at kunnskapsgrunnlaget vurderes å være tilstrekkelig i denne saken slik at det ikke er nødvendig å ta i bruk **NML § 9 «Føre-var-prinsippet**».

NML § 10 «Økosystemtilnærming og samla belastning»

Det eksisterende torvtak på seterfjøset og høyløa har relativt god tilstand, jf. bilder til søknaden. Det tilsier muligheter for betydelig og tradisjonell gjenbruk av torva, jf. søknaden. Behovet for nye torvuttak blir da betydelig redusert i omfang.

For setrene har det vært vanlig at torv til torvtak har vært tatt på setervollene, så langt disse har hatt den kvaliteten som kreves. Setervollen omkring det aktuelle seterfjøset/høyløa har betydelig størrelse og med en artssammensetning som normalt tilsier at den er velegnet til uttak av torv, jf. skjøtselsplan.

Med gjenbruk av så mye som mulig av torvtaket vurderes en dispensasjon for torvuttak avgrenset til den tidligere slåttemarka på stølen ikke å medføre nevneverdig merbelastning på verneverdiene og økosystemet i Svartåmoen naturreservat.

NML § 11 «Kostnaden ved miljøforringelsen skal bæres av tiltakshaver»

Bestemmelsene under denne paragrafen vurderes ikke å være relevante i denne saken da tiltaket ikke vil medføre varige eller nevneverdige skader.

NML § 12 «Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder»

Miljøforsvarlig driftsmetode vurderes ikke å ha vesentlig relevans i denne saken.

Ved å stille vilkår om at (1) Uttak av torv skal skje på den allerede kultiverte naturbeitemarka på stølen, (2) Torva fra torvtaket gjenbrukes så langt det er mulig vurderes tiltakene å være forsvarlige miljøforsvarlige teknikker.

Hugo Pedersen og Jorunn Fiske Pedersen
Alvstua Fiske
Nordsida 1871
6653 Øvre Surnadal
hugo.pedersen@alvstua.no

14.2.2021

Verneområdestyret for Trollheimen
Fylkesmannen i Trøndelag
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Uttak av never mm i Svartåmoen naturreservat. Vedlikehold av seterfjøstak, Alvstusetra (tidl. Langlisetra).

Vi skal restaurere taket (vedlikehold) på seterfjøset på Alvstusetra (tidl. Langlisetra). Det er stiftelsen Geitbåtmuseet Husasnotra, Nordmøre museum, ved Torgeir Leivdal som skal hjelpe oss med dette. Arbeidet er tenkt utført sensommer, høsten 2021.

Til arbeidet trengs never, torv til taket og en del tømmerstokker til restaureringa av taket.

Vi søker med dette om å få tatt ut disse materialene på vår eiendom i Svartåmoen naturreservat, så nære seterhusa som mulig.

Med hilsen

Hugo Pedersen Jorunn Fiske Pedersen

Hugo Pedersen og Jorunn Fiske Pedersen

Møre og Romsdal, Surnadal kommune

Seterfjøs med høylåve

Alvstusetra Folldale

G/br: 16/20

Eigarar: Hugo Pedersen og Jorunn

15.10.2020

Befaring og rapport

for Stiftelsen Nordmøre museum, Geitbåtmuseet avd Hu

Alvstusetra ligg i verneområdet for Trollheimen. Dette medfører nokre kostnadsdrivande faktorar med tanke på frakt. Alt må bæras inn eller fraktas med helikopter, event kjøyras med skuter på vinterstid.

Alvstusetra slik ho er i dag. Sø

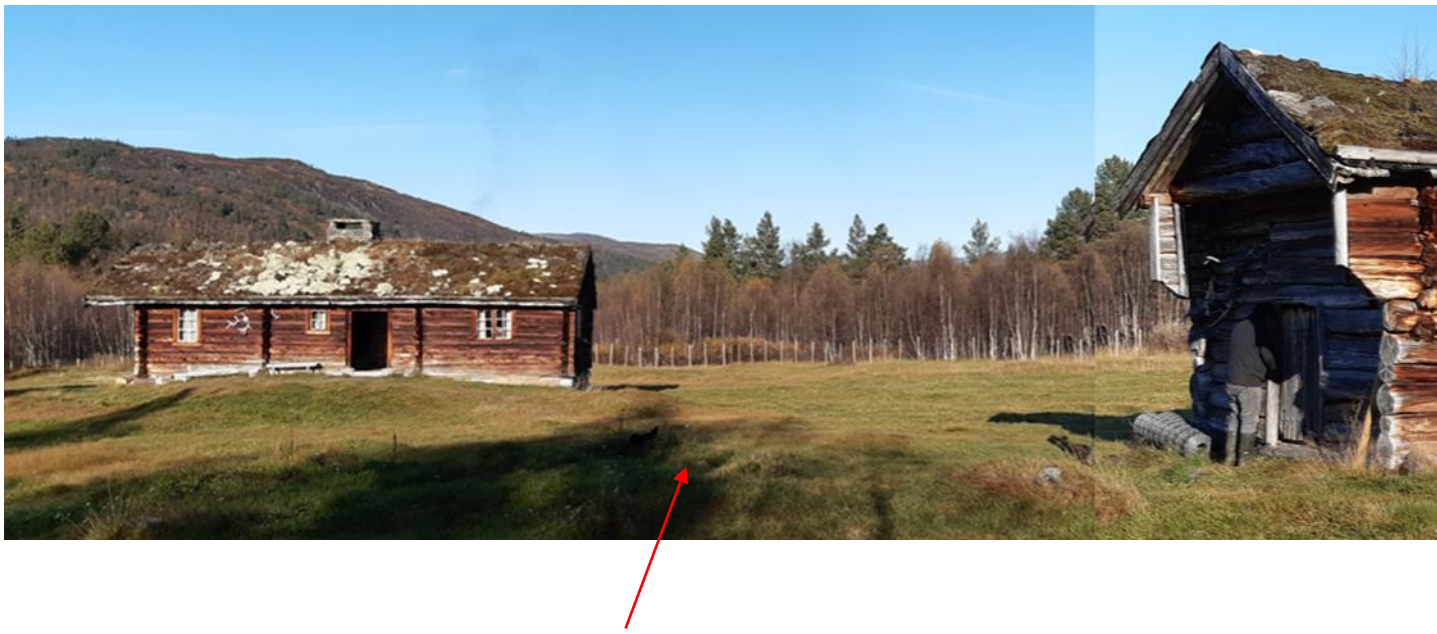

Opprinneleg bygningskropp gjekk fram hit.

Mål på dagens bygning:

Lengde langside fjøs: 7.4m + Høyløe 5.10 = Totalt 12,5m

Breidde: 4.90

Situasjonen i dag.

Bilde frå 1960. Her ser ein bygningane som no manglar

Bilde frå 60 talet syner at bygget har vore mykje lengre. Innringa d
høyløer og 2 fjøs bygd i hop.

Steinar som syner kor bygga har stått.

Nordsida:
Det som står att av bygningen er stort sett i god stand. Tømmere

Seterfjøsen: Alt tømmeret er originalt på denne sida. Eit svakt punkt for lekkasje er i overgangen mellom bygningane.

Tømmeret held seg godt. Røstinga er lav, nærme 27 grader eller fjordungsrøst.

Sørsida.
Alle husa er lafta. Ein kan sjå i gavelen at tømmeret er kappa og at delar a
Sauene skal ha stått i 2 høgda i høyløa om natta grunna rovdyrfare. (Bjøn

Åpning mot vest.
Gavelen vi ser her høyrer eigentleg til det andre bygget Her er i dag dobbel gavel. Ein ser at opprinneleg åpning er tetta.

Truleg vart huset kappa slik at det vart stort takutstikk over døra. Det har med lessing og heimkøyring å gjera.

Enkelte stokkar har vore skifta i dei nedste omfara

Over døra er det rissa Initialar av tidlegare eigar POSF og årstalet 1832.

Tidlegare eigar var Peder Olsson Fiske.

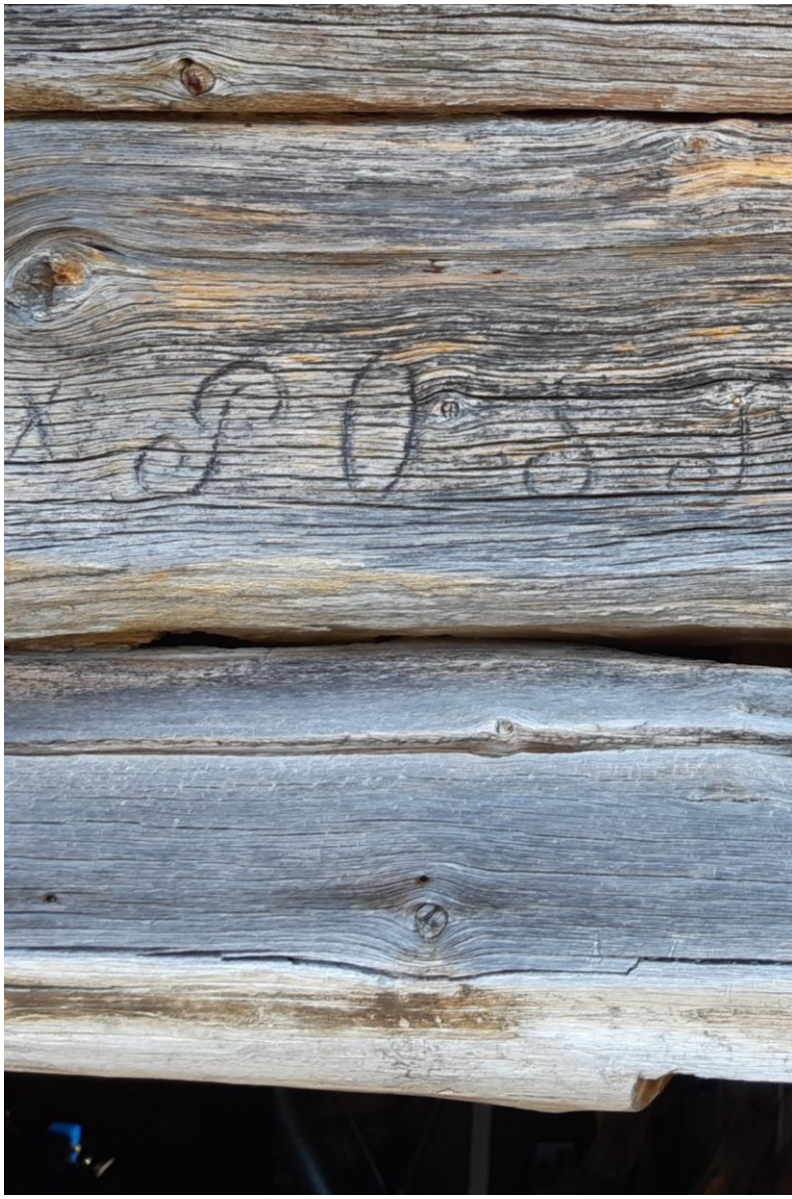

Gavelen sett nedanifrå. Opningar i gavlen er tetta.

Bygget vart redda på 80-talet med ny tekking. Det ligg no plast under torva. Denne tekkinga er ikkje lenger tett. Knottplasten sprekk.

Tekkinga bør fornyast på heile bygget.

Nye vindskier må til.

Løa har reist tro av troskier på åsar. Utvendes i takskjegget, er dei
fleste halvklomningar med rund side ned. Det bør leitast etter spo

Troet sett innanifrå. Her har alle yteved. Det er sletta på innsida av

Ein leås slik det er vanleg på Nord-Møre, men han ligg litt høgare enn vanleg. Er det omsyn til vind?

Denne konstruksjonen minner litt om bjønnrygg, men med mønsås. Ein parallell finst på eit naust på Årnes, Surnadal.

Enkelte trøer er øksa
på begge sider.

Høyløa har heldt seg tørr og vart berga i rett tid av tidlegare brukar. Det er trass i ny bruk lite som er bytt ut, og bygget framstår med høg historisk verdi.

Lemmen der sauene stod er i seinare tid tatt vekk.

I overgangen mellom bygga kunne det vore stillt opp heller eller lagt never slik at vatnet renn frå gavelen og innover tekkinga. Dette er eit utsett område.

Tømmeret innanfor innskøytinga har ikkje synlege skader.

Inngang til fjøset.

Vindfell frå nærme veggliv og opp mot mønsås. Dette er uvanleg plassering. Men det stivar bygget.

Røststrevar lagt under leåsane og mot langsida.

Fjøsen er godt bevart, men ein lekkasje i taket gjer at det hastar med utbetring og bevaring.

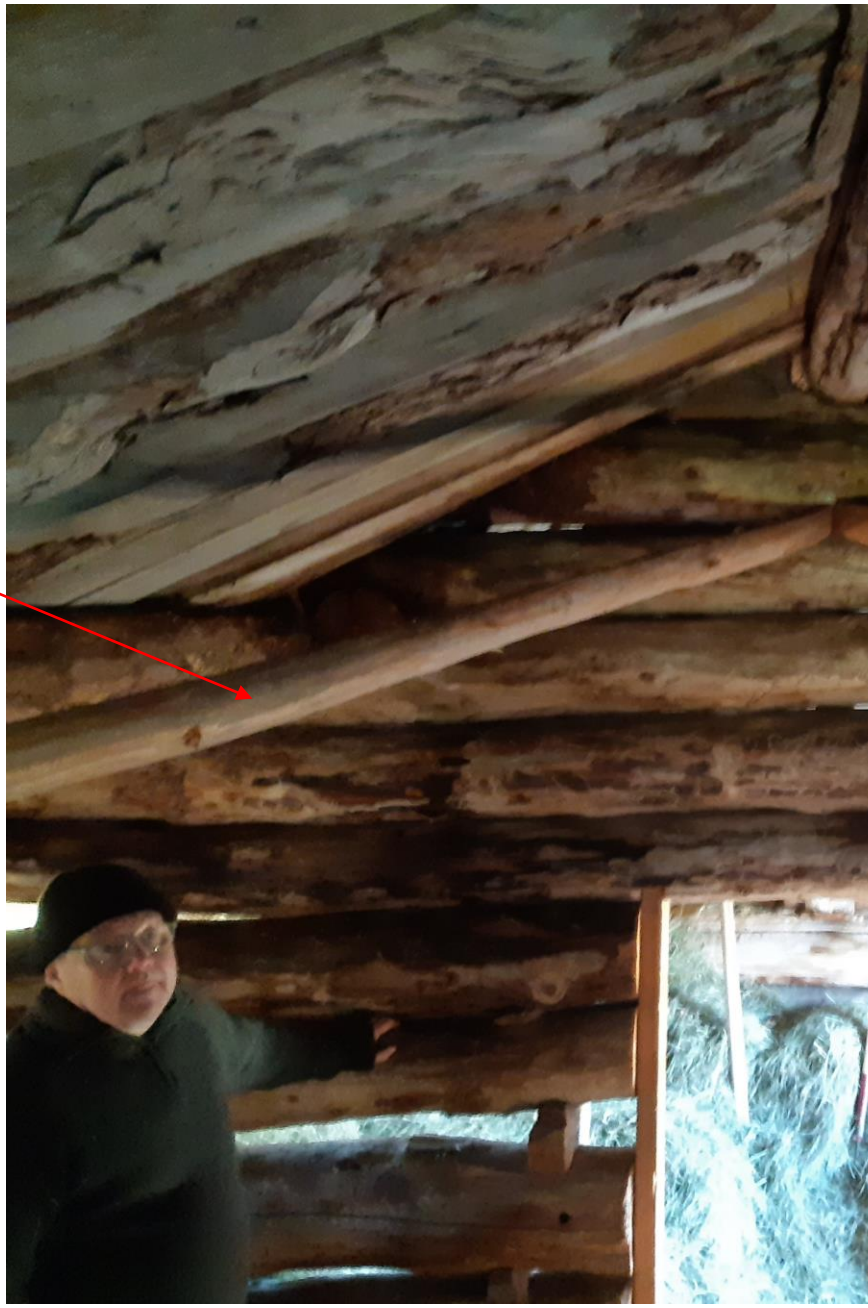

Original nevertekking
synas på enkelte stader.

Troet inne i fjøsen er av samme karakter som i høyløa, men her er det

Her ser ein fuktskader der tekkinga er utett.. Ein må ta høgde for

Handsaga bord som lyt skiftast bør erstattast av handsaga bord i tilsvarande dimensjon og kvalitet på tømmeret.

Troet bular ned og må bytast i dette området.

Bygga står luftig og godt på naturstein. Noko av golvet er bytt ut. I
kva som lyt gjerast. Golvet verkar stødig og godt frå innsida, men

Fjøset førebels sikra vinter 202

Verneverdi:

Seteranlegget har høg verdi for eigarane både med tanke på fram
Bygga framstår som originale og har difor mange forteljande elem
Skier og trøer i staden for fjøler i tro er ein svært opphaveleg kons
Dette taket har såleis ein meir enn vanleg høg verneverdi. Alle det
dokumenterast.

Prinsipp for handling:

Bygget bør settast i stand slik at den historiske og pedagogiske ver
Ein må difor utføre restaureringa slik at ein skiftar ut minst mogel
konstruktiv styrke og funksjonell autentisitet. All ny material skal v
opprinneleg.
For å få dette til startar denne restaureringa med å plukke virke i s
Utføringa vert gjort med same reidskap som opprinneleg (prosess

Strakstiltak:
Midlertidig sikring av fjøstaket er gjort. Tekking og utbetring av be
som mogleg.

-Uttak av skog til restaureringa i samarbeid med eigar. Vinter 2021
-Uttak av never sommaren 2021.
-Torvtaking må skje i nærleiken av setra. Ein må vurdere om noko
-Handsaging av trobord ca 10 stk.
-Lage nye torhaldskrokar i einer eller smidde.
-Legge ny nevertekking på begge tak seinsommar/haust 2021

På sikt:
Rekonstruere dei manglande bygga og sette dei i samanheng med
komande generasjonar.

Fra: Hugo Pedersen[hugo.pedersen@alvstua.no]
Dato: 21.04.2021 08:38:48
Til: Pettersen, Roar
Tittel: SV: Vedlikehold seterfjøstak Alvstusetra Folldalen

Hei.

Kva trenger du av opplysingar om torvuttak ? Torgeir Leivdal vil hjelpe oss med å finne «riktig» torv nære setra, gjerne i samarbeid med forvaltningsmyndigheit. Skal bruke opp så mye av eksisterande torv på taket som mogleg. Manuelt arbeid og dugnad.

Når det gjeld tømmerstokkar så måtte vi hogge 3 furutrær ved Stuggubekken. Materialar av disse er nå ved setra. Det kan være behov for 3-4 furutrær nære setra. Dei må Torgeir Leivdal da plukke ut.

Trenger du meir info så sei i frå, kan skrive utfyllande søknad i løpet av dagen.

Med vennlig hilsen

Hugo Pedersen
Alvstua, Fiske
Nordsida 1871
6653 Øvre Surnadal

Tlf. 91129434

hugo.pedersen@alvstua.no

Fra: Pettersen, Roar <ropet@statsforvalteren.no>
Sendt: 20. april 2021 08:12
Til: Hugo Pedersen <hugo.pedersen@alvstua.no>
Emne: SV: Vedlikehold seterfjøstak Alvstusetra Folldalen

Hei igjen,

Til info.
Verneområdestyret har berammet møte 3. mai med utsending av saksframlegg omkring førstkommende helg. Det er mål om å få fremmet din søknad mht. uttak av torv, never og tømmer i det møtet. Neste ordinære møte i styret er om vel 2 måneder.

Vi må ha informasjonen til søknaden om uttak av torv og tømmer inneværende uke om saken skal kunne behandles i førstkommende møte i verneområdestyret.

Roar Pettersen
verneområdeforvalter

Telefon: +47 414 15 855 / +47 73 19 93 88
Web: www.nasjonalparkstyre.no/Trollheimen/
Web: www.statsforvalteren.no/

Fra: Hugo Pedersen <hugo.pedersen@alvstua.no>
Sendt: torsdag 15. april 2021 11:40
Til: Pettersen, Roar <ropet@statsforvalteren.no>
Emne: Vedlikehold seterfjøstak Alvstusetra Folldalen

Hei.

Vedlagt , etter tlf samtale med Torgeir Leivdal, Husasnotra sin rapport om takvedlikeholdet.

Vi må også ta ny torv til fjøstaket og du skal få en formell søknad om det snart.

Med vennlig hilsen

Hugo Pedersen
Alvstua, Fiske
Nordsida 1871
6653 Øvre Surnadal

Tlf. 91129434

hugo.pedersen@alvstua.no

ST 17/2021 Delegert sak

DS 48/2021 Trollheimen LVO - Søknad om bygging av basestasjoner / gateaway for - Surnadal og Rindal beitelag

DS 49/2021 Innerdalen landskapsvernområde - søknad om utendørs fotoutstilling 2021 - Eystein Opdøl og Lars Andreas Dybvik

DS 50/2021 Magne Løset - Utvidelse av motorferdselsdispensasjon av 12.02.2019 - Trollheimen landskapsvernområde

DS 51/2021 Sporlegging til Innerdalen kombinert med annen nyttetransport - Innerdalen landskpsvernområde

DS 52/2021 Innerdalen landskapsvernområde - Transport av materialer og tyngre utstyr til hytte - Mattis Sveine

DS 53/2021 Trollheimen landskapsvernområde - gitt dispensasjon - transport av ved og tyngre utstyr - hytte ved Krokbekken - Eli Heirung

DS 54/2021 Norsk luftambulanse - Redningsøvelse i Innerdalen landskapsvernområde

DS 55/2021 Øystein Hoel - Dispensasjon for motorferdsel til hytte på Jølfjellet - Trollheimen landskapsvernområde

DS 56/2021 Peder Rindalsholt - Dispensasjon for motorferdsel til Liagarden - Trollheimen landskapsvernområde

DS 57/2021 Trollheimen landskapsvernområde - søknad om motorferdsel for utkjøring av basestasjoner, Surnadal og Rindal beitelag

DS 58/2021 Jon Martin Singsdal - Motorferdsel i forbindelse med byggearbeid på hytte - Innerdalen landskapsvernområde

DS 59/2021 Transport av utstyr og personell i forbindelse med arbeid på varmtvannssystem på Trollheimshytta - Trollheimen landskapsvernområde og Svartåmoen naturreservat

DS 60/2021 Tingvoll VGS - Persontransport fra Trollheimshytta - Svartåmoen naturreservat og Trollheimen landskapsvernområde

RS 16/2021 Trollheimen landskapsvernområde - foreløpig svar på henvendelser om ekstraordinære skadefellinger av jerv våren 2021 i rovviltregion 8

DS 61/2021 Ole Martin Norderhaug - Motorferdsel til hytte ved Minilla - Trollheimen landskapsvernområde og Minilldalsmyrene naturreservat

DS 62/2021 Svartåmoen naturreservat og Trollheimen landskapsvernområde - endring av vilkår mht. periode for motorferdselen i 2021.

DS 63/2021 Norsk Tindeklubb - Bruk av helikopter for transport av tyngre utstyr til drift av Tindeklubbens hytte i Giklingdalen - Innerdalen landskapsvernområde

DS 64/2021 Trollheimen landskapsvernområde - Tillegg til dispensasjon for motorferdsel med snøscooter til Øyasetra i Romådalen - Anders Ansnes Karlsen.

Saker til behandling

ST 18/2021 Eventuelt